VII.

registrirano

Narodne pesmi.

Zbral Matija Rovè.

4 Žir
X
S. 2409

Tičke, jaz vprašam vas,
Al bo kej kmal spomlad,
Al bo kej kmalu
zelena spomlad.

Spomlad že prišla bo,
Ko tebe na svet ne bo,
Tebe bjo djali
V to črno zemljo.

Ptičke le en čas pojo,
Rošce le en čas cveto,
Mojga veselja
Nikol več ga ne bo.

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl, mizar.

II. voj cf. Žir I. 11.
š. 7108 op. pod čtr

Oj ta soldaški boben,
Ta bo moj ta velki zvon,
Ta mi bo zazvonil,
Kadar jaz murl bom.
Oj trala la la la,
" " " " "
" " " " " la la la.

Oj ta soldaška puška,
Ta bo moja svitla luč,
Ta mi bo svetila,
Kadar jaz murl bom.
Oj trala - - -

Pa ta zelena trata,
Ta bo moj ta zadnji dom,
Tu me bjo položili,
Kadar jaz murl bom.
Oj trala - - -

In ti gorenjski fantje,
Ti bojo spremili me,
Ti me bojo položili
Na zelene travnike.
Oj trala - - —

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

Žir III. š. 2015 op. pod čtr

Solnce že doli gre,
Lunca na stran stoji,
Treba jemati bo
Od ljubce slovo.
Dramla, dramla, di dramla la la.

Fantič, nikar tako,
Men je preveč hudo,
Jaz bom točila
Pregrenke solze.
Dramla - - -

Toči jih al pa ne,
cheni ni nič za te,
cheni odpira že
Druga dekle.
Dramla ---

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

IV. š. 1802 op. pod čitr

Sem mislil sinoč v vas iti,
Pa bla je meglica v jezeri.

Prosila ljubca je Boga,
Da b šla meglica z jezera.

Je bila ljubca uslišana,
Je šla meglica z jezera.

Jaz pa le naprej, le naprej;
Dokler je še vetra kej.

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

V. š. 2370 op. pod čitr

Vse je veselo, kar živi,
chene pa srce boli.
Pa zakaj srce si žalostno,
Ker zmerej si veselo blo.

Zdej pa pojdem v puščavo
Na to goro visoko,
Tam bom gledala ravno polje,
Ravno polje, sinje morje.

Ljubček moj po morju gre,
Grenke točim jaz solze,
Kaj pač reva točem zdaj storit,
Kaj čem od žalosti umret?

Kaj nis vedla ti tega,
Da frboltar cegelc dá;
Zdaj po svetu moraš rajžati

In ta življenje krajšati.

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

Žir

VI. š. 1980 op. pod vrto

Bom šel na planince
Na visoke gore,
Bom slišal od daleč
Zagorske zvoné (zvoní),
Pa bom slišal od daleč
Zagorske zvoné (zvoní).

Zagorski zvonovi
Prav milo pojo,
Ker mojga dekleta
K pogrebu neso,
Pa ker mojga - -

Pa če jo nesejo,
Le nej jo neso,

Sej ne bo nikol dolgo,
Bjo mene za njo,
Pa sej - - -

Zvoniti ji pustil
Kropiti pa ne,
Kropile jo bojo
Moje grenke solze,
Pa kropile - - -

Pogreble jo bojo
Le moje roké,
Kropile jo bojo
Le moje solzé,
Pa kropile - - -

Med lepe cvetlice
Naj mene vlože,
Saj vem, da mi poči

Na grobu srce,
Pa saj vem, - - -

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

Žir?

X VII. š. 2305

Fantje bomo zgodaj vstali,
Svitle kose na ramo djali,
Ko se bo storil svit,
Pridemo kosit,
Vsak svoje dekle gor budit.

Dekleta so res ljubeznive,
Pa so tudi zapeljive,
Si laščke kravžajo
In kikle šterkajo,
De fantičom bolj dopadejo.

Fantje so tud ljubeznivi,
Pa še bolj so zapeljivi,
Si rinkce pucajo
In škovne biksajo
De dekletam dopadejo.

Dekle je zdaj zapeljana,
Z velkim špotam je obdana,
Koderkoli gre,
Srček jo boli,
Ker zdej deklica več ni.

Kaj je meni zdaj začeti,
cheni je pa za muneti,
Nesrečna urca tá,
K sva se znanila,
Sva nedolžnost zapravila.

Vsega tega so mamca krivi,

K so me kjê okrog pustili,
Sem x) uštarijo šla,
S fantom plesala,
De sem nedolžnost zapravila.

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

x) Nobenega v.

8.151

VIII. ni v 3. prim 151

Oj tam na ravnem polju
Stoji en beli grad,
Za gradom pa špancira
En zauber šlibar mlad.
Skoz okno dol pa gleda
Ena mlada deklica:
„Le pridi k meni gori,
Sem sama jaz doma!"
„„Jaz bi šov k tebi gori,

Ko b se ne bal zaspat.""
„Nič se ne boj zaspati,
Ker imam petelinčke tri;
Ta prvi mi zapoje,
Ko je urca polnoči,
Drugi mi zapoje,
K je urca dve al tri,
Ta tretji mi pa poje,
K se dela beli dan."

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

Po dva in dva verza se ponavljata.

Ž 1226

IX. ni v 3. prim 1226

Je pa davi slanca padla
Na zelene travnike,
Je vse travce pomorila
In vse žlahtne rožice.

Men pa ni za rošče žlahtne,
Če jih slanca pomori,
Men je le za dekle moje,
Če me ona zapusti.

Ravno sredi mojga srca
Ena rožica cvedi,
Če ji ne bodeš prilivala,
Se gotovo posuši.

Kaj ji bodem prilivala,
Nimam vinca ne vode,
Jaz ji bodem prilivala
Svitle svoje solzice.

Iz Domžal, povedal Vinko Riedl.

X. niv. prim 1020



Jest sem pa en reven kaplan,
En reven kaplan, en reven kaplan,
Oh sam!

Lep tuď zelen vrtec imam,
Po njem se sprehajam večkrat čez dan.
Pa gledam fantiče, ki vodjo dekliče,
Oh, jest sem pa zmeraj le sam
Kaplan.

Lepo tuď posteljico imam,
Nanjo se vležem večkrat čez dan.
Okol se oziram, pa bovhe lovim,
„obiram" (tudi),
Jest sem pa zmeraj le sam
Kaplan.

En trošt pa veselje pa vendar imam,
Da dolgo ne bodem več že kaplan.
Dobil bom faro, pa kuharco mlado
Saj potlej ne bodem več sam
Kaplan.

Pa kaj mi pomaga ta kuharca mlada,

Ki za me ne mara, ma drugega rada,
Jest sem pa zmerom, oh zmerom le sam,
Zmerom le sam kaplan.

Iz ljubljanske okolice, iz zapiskov
Alojzija Koechlerja, dijaka.

XI. š. 2194

Srečno, srečno, ljubca moja,
Saj ti moja več ne boš,
Saj - - -

Slišim, da se boš možila,
Mene zapustila boš,
Mene - - -

Ko b ne bila obljubila
Z desno svojo mi roko,
Z - - -

Bi ne bla srca ranila,

Ki veselo več ne bo,
Ki - - -

Iz Toplic pri Novem mestu, povedal
Ivan Zupanc.

XII. š. 1200
niv. š. pavm 1200

Škrjanček poje, žvrgoli,
Se belga dneva veseli,
Škrjanček poje beli dan,
Pozdravlja hrib in plan.

Škrjanček poje, žvrgoli,
Se belga dneva veseli,
Pozdravljam drobno pesmico
To mojo ljubico.

Kjerkol se midva srečava,
Prav milo se spogledava,
Vse solzne najne so oči,
Saj to ljubezen stri.

Kjerkol sem hodil, kjer sem bil,
Pa take nisem še dobil,
Deb bla tak zalga ličica
Pa srca čistega.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

~~X~~ XIII. Š. 272
niv 1. prim 273-5

ep

Stoji, stoji tam klošter lep,
V kloštru je šestnajst deklet;
Sedemnajsta je pa Micika,
Najlepši v kloštru nunica.

En fantič je pod kloštrom oral,
Je nemško detelco sejal;
Al Mici iz kloštra gledala,
Je zlati prstan z roke jemala.

Ta velka nuna jo svari:
„Kaj misliš, misliš, Mici ti?"

„Ker mislim klošter zapustit,
Iz tem mladim fantičem
Po svet hodit.

Zakaj me niste v klošter djal,
Ko sem bla stara sedem let?
Al zdaj sem stara šestnajst let,
Dobro vem, kaj je ta svet."

Uzela je mesarski nož,
Zabodla ga je v sredi prs,
Potekla je rudeča kri,
Nad njo ljubezen še gori.

„Le tec, le tec, rudeča kri,
Do mojga ljubga fantiča,
Le tec, le tec, rudeča kri,
Do moje ljube mamice!"

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XIV. = Š. dod. pivske 65

Zdravica

Pimo ga, pimo,
dokler živimo,
Saj ne dobimo
Kaplje ga tam.

Vino je slatko,
Češč prav glatko,
Starim in mladim
Daje pomoč.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Sv. Jurjanc.

XV. = mi v Š.

Zdravica.

Vina brž na mizo, dekle ti,
Le naglo v klet poskoči,
Žejni smo, da grlo se suši,
Do vrha nam natoči.

Kapla vinca prav gorko
zdrami dušo in telo,
Vina brž na mizo,
Vina brž na mizo, dekle ti,

Le naglo v klet poskoči,
Žejni smo, da grlo se suši,
Do vrha nam natoči.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Sv. Jurjanc.

XVI. = Š. dod. pivske 125

Zdravica.

Živi, živi, živi, živi do neba,
dokler smo slovljani slave slava da
Dokler – –
živijo, živijo, živijo.

Kdor ima zvesto ljubico,
Sprazne naj to kupico,
Kdor pa ljubice nima,
za pijo naj kima,
živijo, živijo, živijo.
Vsaki fant ima ljubico,
Fajmošter pa kuharco,

Kdor pa ljubce nima,
za pečjo naj kima,
živjo, živjo, živjo.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XVII. nivš.

Zdravica.

Preljuba topliška dolina,
Ti polna si slatkega vina,
Kjer si prijaznost želi,
Naj se na Toplice vzpenki.
Ra ra ra ra, ra ra ra ra,
Ra ra ra ra ra rom.

Prijatelj prijatla zagleda
Al kakšnega svojga soseda,
Poda mu z veseljem prijazno roko,
Ljubezen potrdi kuč z njo.
Ra ra --

Prijatelj ga vpraša: „Kako je,
Al ti je kaj bolše al huje?“
Le kako bi mu postregel, ga precej skrbi,
Kar more, iz ljubezni mu stri.
Ra ra ---

Zdaj primimo kupce prav visko,
Povzdignimo jih na kviško,
Tak dolgo čmo pili, dokler ga je kaj,
V kupci ostali ne sme.
Ra ra --

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XVIII. nivš.

Dolge so jesenske noči, čuj,
Dolge so jesenske noči,
Rekel dragi, da če dojči, čuj,
Dragi čuj, draga čuj.

Iznenada k noj priskoči, čuj,
Iznenada k noj priskoči,
Pa ji ljubi črne oči, čuj,
Dragi čuj, draga čuj.

Ljubi usta, ljubi lice, čuj,
Ljubi usta, ljubi lice,
Svoje mile jedenice, čuj,
Dragi čuj, draga čuj.

Zaspale so črne oči, čuj,
Zaspale so črne oči,
Rekel dragi, da če dojči, čuj,
Dragi čuj, draga čuj.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XIX. mój.

Zdravica.

Lahko danes osem let

Ne bodem več na svet,
Bom glažek djal na stran,
Jaz bom pa zakopan.

Bom v črni zemlji gnil,
Ne bom več vinca pil,
Ta hladni grob mi bo srce hladil.

Pri vas je luštno bit,
Kjer daste dosti pit,
V gori al doma
Iz velicga firkelna,
Saj tu vsak birt
Premajhno miro ~~da~~ ima.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XX. Š. 1835

Ena ptička priletela,
Vsred kosarne se je usela,
Ona poje žvergoli,
Se belga dneva veseli.

Mladi fantje gor vstajajte,
Drobno pismice pisajte,
Do očeta, matere,
Do sooje ljube zaljubljene.

Kelnarca na pragu stala,
Svitle zvezde preštevala,
Svitle zvezde v kraj grejo,
Preljub moj fantič, pejd damov.

Če se bojo ljje srečvali
In se bojo spraševali:
Kod si hodil, kje si bil,
De si tak čevlic zrosil?

Jaz sem hodil po planincah,
Po zelenih košenicah,
Tam sem hodil, tam sem bil,
Sem drobne ptičke pet učil.

Kaj so to za jedne ptičke,

Kjer imajo rudeče ličke,
Rudeče ličke, črne oči,
Pri tak bi ležal vse noči.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XXI. Š.5554

Zdravica.

Bratci veseli vsi,
Sesem zapojmo mi si,
Od vinca slavkega
Kot solnce čistega.

En glažek al pa dva
Što nam koraj žo da.

En glažek al pa tri
Što nam koraj žo stri.

En glažek al pa štiri
Što je vse skup hudir.

En glažek al pa pet,
Zdaj ga pa dajmo spet.

En glažek al pa seks
Zdaj ga pa dajmo eks.

15. Ti zvončki u dolinci
Zvonijo bin bin bom, juhe
Ti zvončki u dolinci
Zvonijo bin bin bom.

Zvonijo bim
20 Žvenkljajo bom
Donijo bom bom bom bom bom.

Pristavlja se: 1. verzu Tra la la la, tra la la la; 2. verzu Tra la la la la; potem se od verza 3–14 za vsakim drugim verzom poje: Tra la la, tra la la la la,
Tra la la la, tra la la,
Tra la la la la la.

Verzu 15–21 se nič ne pristavlja, le kitici se ponavljata.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Iv. Zupanc.

XXII. Š. 2193

Snoč sem slišov eno štimco,
Ki sem doma na slamci spal,
Da se dekle bo možila
In mene zapustila bo.

Gor pa dol po hiš hodila,
chilo je solze točila,
Jast sem pa pod voknom stal,
Jast sem pa od nje slovo jemal.

Ko mi ne bi obljubila
S tvojo desno mi roko,
Mi ne bla srca ranila,
Ki veselo več ne bo.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Frančiška Zupanc.

glej št. XI. v tem zvezku!

XXIII. Š. 785

Zvesta deklica.

mvš. prim 785

Dekle po vrt špancirala,
Daleč okrog se je ozirala,
Daleč okrog
Daleč okrog
Po ravnem pol,
Če skorej njen fantič peršú bo.

Po cest perjaha en mlad soldat,
Al on bi jo prosil pušeljc rad:
„Dobro jutro, mlada jumfrava,
Al mi boš dala pušeljca?"

„„Minulo je že sedem let,
Odkar sem dala pušeljc lep,
Moj fantič je na vojsko šov,
Ne vem, je živ al je mrtev.""

„Jast sem pa tamkaj biv,
Ko je tvoj fantič glavco dav,

Njegov klobuček sem pobrav,
Sam seb sem ga na glavco dav."

„„Sem sedem let ga čakala,
Še sedem ga bom žalvala;
Če ga ta čas nazaj ne bo,
Bom dekle zvesta v klošter šla.""

„Oj dobro, dobro, Uršika,
Ker si mi tako zvesta bla."

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Frančiška Zupanc.

Zadnja dva verza se ponovita.

(2383) XXIV. j. 2383

5 m.?

Vsi so prihajali,
Mojga ni blo,
Zvezde so sevale,
Lunca svetila je,
Jast sem pa sama
Jokala doma.

Lubček pa prišel boš,
Stisnil roko,
Prec bo ozdravljeno
Moje srce.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXV. š. 2078

Šu bom na sred vasi,
Spustu pištolce tri.
Perva pištolca poč,
Dekle pokonci skoč,
Druga pištolca poč,
Dekle pa k vokma skoč,
Tretja pištolca poč,
Dekle pa k vratom skoč,
Z eno je odpirala,
Z drugo je objemala:
„Al s peršóv h men v vas,
Al s peršóv po slovo?"

„Ne peršóv k teb v vas,
Peršóv sem po slovo,
Ker dons je že tretji dan,
Kar sem si drugo zbrav.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXVI

1221

nivš. prim 1219–23

Rasi mi rasi,
Travca zelena,
Sredi te travce
Mi hišca stoji.

Noter pa biva
Lubica moja.
„Oh, kaj pa ti delaš,
Lubca mojá.

Al boš kaj pila,
Al boš kaj jedla,
Al boš hladila moje srce?"

„Jast ne bom pila,
Jast ne bom jedla,
Jast bom hladila tooje srce.

Pismo pisala,
Lubmo poslala,
De bo on vedu,
Kako se m godi.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXVII

Š. 2610

4V pri 5. sm!

a

Tri leta sem vandrov,
Tri leta še bom,
Je dekle premlada,
Počakal jo bom.

b niv Š. prim 1479 4. kitica

Š. 1479

oj gašper, oj gašper,
En tolarček imam,
čez Savco me perpeli,
Pa celga ti dam.

c niv Š. prim 1479 2. kitica

Na ono kraj Savice
/: Tam gladke so stezice, :/
Tam moje je dekle.

d

Tri leta sem vandrov,
Tri leta še bom,
Je dekle premlada,
Počakal jo bom.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXVIII niv Š.

Tancali smo, tancali
Doli prot Hrvaškem
Z enem lepem pušelcam
Z enem starem Laham.

Fantje so me grajali,
Da sem stara, grda,
Jest sem se pa v špegu gledala,
Pa sem bila lepa, mlada.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXIX. niv Š. Lat

a

Smo plesali, smo tancali
Dol po Hrovaškem
Z eno lepo rožico,
Z enem starem dedcam laškim.

Fantje ~~sm~~ so me špotali,
Da sem stara baba,
V špegu sem se gledala,
Sem bila lepa mlada.

b niv Š. prim. 3502

Neč ne jamri,
Sej ga imaš v kamri,
Neč ne joči,
Sej ga imaš v naročji,
Neč ne jokaj,
Sej ga imaš tukaj.

Peli godci „z goric pri Brezovici" na Vrhniki.
povedal Janez Otrin.

XXX. niv Š. prim. 726-39 ef Š. 726 †

Iz groba raytoči cvetlici se združita.

Nek študent je šel študirat,
Je študiral za mašnika.
Svoji mamici je pisal,
Kdaj bo novo mašo bral,
Svoji lubci je pa pisal,
Kdaj jo bo v zakon vzel.
Ko je pervikrat kelih gor povzdignil,
Dekle precej omedli,
Ko je drugič kelih gor vzdignil,
Dekle že mrtva leži.
Ko je mašnik on to zvedel,
Precej mrtev zgrudi se na tla.
Ljudje so govorili,
Da sta oba pogublena,
Pa sta bla oba zveličana.
Te dva trupla so skupaj pokopali,

In iž njih grobov
So grastle dve bele lilije.

Iz Toplic pri Nov. m., pov. Fr. Zupanc.

XXXI. m V J.

Napuh.

Kaj je na svet za ena raba,
Da je pšenica tako draga,
Namest zrna je pa smet,
Ker je šterke poln svet.

Ena hči iz revne koče
Kakor purman priropoče,
Nima moke ne soli,
Ferfrú jo najbolj veseli.

Ko bi mamca z groba vstali,
Svoje hčere b ne poznali,
Ker naštima si tko lase,
Kakor da b ji šli v vrhé.

Iz Šentvida nad Ljubljano, pov. Marija Koman.

XXXII. š. 6243

Spoznanje.

Sem se v cerkev napravljala,
Zmirom sem pred špeglom stala,
Nisem bala se Boga,
Rada sem se kravžala.

V cerkev sem bla tud' hodila,
Nisem z andohtjo molila,
Sem se okrog ozirala,
Po mladih fantih gledala.

K spovdi sem bla tud hodila,
Velke grehe sem tajila,
K me jih je blo povedat sram,
Kaj pa bo na sodnji dan?

Zdaj pa padem na kolena
Ko Marija Magdalena,
Bom prosila Jezusa,

Da b ne bla zavržena.

Iz Šentvida nad Ljubljano, pov. Mar. Koman.

XXXIII. in v Š.

Zapeljana.

Nedolžna Marjetka
Je pasla ovce,
Pa prišel je fantič,
Zapeljal jo je.

Marjetka se joka,
Si puli lase,
V potokih pretaka
Krvave solze.

Ko sonce uzhaja
In sedem zvoni,
Marjetka na skalco
Glavó položi.

Ko sonce zahaja,
Marijo zvoni,
Marjetka pod skalco
Že mrtva leži.

Pod skalco strmo
So jo našli mrtvo,
Bog pa nje duši
Naj milostljiv bo.

Mamca se jokajo,
Si puljo lase,
Očka si vošjo
Grob črne zemlje.

Iz Šentvida nad Ljubljano, pov. Mar. Koman.

XXXIV. Š. 2176

a

Zvedu sim nejkej noviga
Od mojga dekleta zaljublenga,
Zbira si drusga šocelna,
Oh, zame ne mare neč več.

Le tiho, le tiho, lubica,
De ne bojo zvedili vsi ljudje,
De nisim za toje zerce.

Po gartelci spancerala,
Drobne rožce nabirala,
Roženkravt, rožmarin,
Iz tega ti pušelc naredim.

Lepo te zahvalem, ljubica,
Tebe in tvojga pušelca,
Bog ti obvari dušo toto,
Sej mene več h tebi ne bo!

To in naslednje pesmi, katere so podpisane z imenom Franc Gimpel, imam iz male knjižice, datirane z dnem „15. avgust l. 1867“, katero sem dobil iz Toplic pri Novem mestu od imenovanega Franca Gimpel-a, ki je bil leta 1867 pri vojakih.

XXXIV. 2012 Š. 2012

Solnce mi doli gre,
Luna mi sveti že,
Nikoj bom šele spoznov
To svoje dekle.

Dekle, poslušaj me,
Kaj bom zapeu zame pesmice,
Nekoj m boš tazadenkrat
Žlišala me!

Oh, fantič nikar taku,
Ne je per sreu hodu,
Jest bom točila
Oh grenke zovze.

Toči jih al pa ne,
Sej meni ni neč zate,
Jest jimam zbžano
Ena druga dekle.!

Plačov sem šumaštra
Faimaštra od kersta,
Ti boš pa zibkala
Sinka sojga.

Sineg bo zibki spav
Jest bom pa na vahti stav
Ti se boš jokala
Jest pa zmejav!

Franc Gimpel. „ij" je navaden tukaj.

glej št. III.!

XXXV
s. 8232



71 ver.

Knobelj?

Jest sim eno čudo vidov,
En prav velik špas,
Tam v enim boršlu,
To ni daleč preč od nas,
Dekleta so se vkup zbrale
In so se prav milo jokale.
Osem jih je skupaj blo,
Jest sim pa pošlušav to.

Prot ena druge so tožile,
Kaj se na svet godi,
Zakaj se niso omožile,
Kaj jih nazaj derži.
Ta perva prav: Jest sim prestara,
Saj sim se smeraj ponujala,
Pa je blo zmiram tako,
De po me obenga ni blo.

Ta druga pravi: Jest sim pa mlada,
Se m glih tako godi,
Posod sim se ponujala,
Niker me niso hotli vzet.
Jest ne vem, če sim prehuda,
Saj še nisem preovluda,
Pa je en tak smad na svet,
De bom mogla brez moža umret.

Ta treta pravi: Jest sim bogata

Imam tudi blaga,
Pa imam prehudo šlahto,
Nar več škodje mi le ta,
Vsak se boji mojega jezika.
Res je nadloga velika,
Ker tako ženo ima,
De noč in dan jezi ga.

Ta četrta pravi: Jest sim pabožna,
Še m glih tako govi,
Ker imam premehno dato,
Zato pome nobenga ni.
Res imam nekaj popirja,
Tud nisem nikol brez denarja,
Pa vendar pome nobenga ni,
Rada bi ga, če bi hodu glih po
birglih.

Ta peta pravi: Jest pa ne čakam,
Tud nobeno noč ne spim,

Še zmiraj veselujem,
I sem jo še narbol štrafujem,
Ki se pust približuje,
Kir ta prestrašni dan
Bo zaperu fante nam,
Kir mosem spat brez moža sama.

Ta šesta pravi: Naj mi v red pišе,
Jest zmiraj dost terpim,
Vesela ga bom, če nima hiše,
Pojdem pa v pellerijo ž nim,
De bom v zakon stopila,
Saj popred ne bom vesela,
Pojdeva pa v taki krej,
De bo pellerije frej.

Ta sedma pravi: Verha sim doraska,
Pa nisim imela moža,
Zdaj pride al pa ne,
Bi znala takega dobit,
De b mi dajav v palco po vit,

To bi hotla vse prebit,
De b ga blo le moč dobit.

Ta osma pravi: De b se zgodilo to:
De b en tak semen bil,
De b si moja kupila,
De b za dnar dobiti bil,
Šej bi se rada vsega znebila,
De b moja kupila,
Naj bo Hrovat al pa čič,
Saj bi ne hotla zbirat več.

Franc Gimpel.

5811 X XXXVI. S. 2254

Pesem od Žlavo Jernajna.

Vse rožce bom potergala,
Bom pušelc narezila,
za lubga mojga ščelna,
Ker ga bom zapustila.

Vseh nisem potergala,
Še en mal sem jih postila
Za tistga mojga ščelna,
ga bom zdaj dobila.

Oh prelubi ščel moj,
Kaj sim se ti zamerla,
Šej sim ti vselej zvesta bla,
zvesto sim te lubila.

Rožmerin se že suši,
Bo drugo farbo dobu,
choj ščel se pa veseli,
Ker je zavber lubco dobu.

Dekleta žiher pojte,
Ki imate krancelne zelene,
Jest sim pa zmiraj žalostna,
Ker sim ga vjela z glave.

Fant fantje žiher ničte,

Ki imate pušelce zelene,
Jest sima pa zmiraj žalostna,
Ker sim ga dav(?) od sebe.

Bela je ko lilija,
Rudeča je ko nagel,
Serca je pa takšnega
Ko ta terdi kamen.

En cegelček pisala bom,
Poslala bom do fajmoštra,
De nas bodo poročili,
De bova skupaj spala.

Franc Gimpel.

XXXVII.

a nivš.

Na pragu sva stala,
Sva pušelc vezala,
Na zeleni trati
Sva vzela slavo.

b nivš.

Na pragu sva stala,
Slavo jemala,
So j tekle sbersе
Na bubičk njenga.

c nivš.

Kader prideš v Ljubjano
Poglej v kosarno,
Boš vidla mene,
Pa boš jokala se.

d nivš.

Oh nesrečna kosarna,
Kako si temna,
De ne morem spoznati
Jest pubča mojga.

e nivš.

Joj, sačev je srota,
Se more muštrat,
Bo še čevle znucov
Po zeleni trat.

f nivš.

Prov milo se m zdi,
Ko v glide stoji,

Še milši se m zili,
Ko puško na rami dezži.

g Nikar ne jokajte, (g nivš.)
Sej pojdete z nam,
Vi bote šivale,
Mi pa muštral.

h Dekleta se jokajo, (h nivš.)
K ni po neh vol,
Fantje mi pa maširamo
Preki Veron.

i Ta boben brenči, (i š. 6998)
Ker muštrat vuči,
Pa puške se svetijo,
Jih sučemo mi.

Franc Gimpel. Pisava je v tej pesmi še veliko slabša kot drugod. Samoglasniki so zmešani med seboj, soglasniki, zlasti sičniki in šumniki, pa tudi.

XXXVIII.

a (š. 4723 op. pod čatr)

So pesmi okrogle,
Prov lahke za pet,
Ki bi ble na štir vogle,
Bi ne mogle po svet.

b (nivš.)

Na krepko ročico,
Poštenu serce,
Na bistro glavico
Bom gledav vselej.

c (š. 3415 op. pod čatr)

Ne čakam pod oknam,
Raj grem naprej,
Ker gorši dekleta
Odpirajo men zdej.

d (š. 2420)

Tok modre zvijače
Zlo maških ne zna,
Ki samo ena ženska
Lovi že moža.

e nivš.

Nasmeja se mila
Ko rožca spomlad,
Se na me nasloni,
Pusti se kušvat.

f š. 4371 op. pod čtv

Ti praviš, me ljubiš,
De rada me imaš,
Kešuješ, objameš,
Pa druga štemaš.

g š. 3648 op. pod čtv

Pšenico sim mlativ*
In bob sem sadil,
Na podu sem Micko
Per plesu vertiv.

h nivš.

Oj ti serbarita
Ostudna pošast,
Si druzih že sita,
Češ meni dopast.

i š. 2852 op. pod čtv

Je bela ko mleko,
Rudeča ko kri,
Zalubleno gleda,

Na smeh se derži.

j š. 4372

Je zvezdice štela,
Kadar je šla spat,
Je fante kušvala
Za vsako enkrat.

k š. 2684

Si hodiv za mano,
Pa nič nis dobil,
Žerjavco si pihal,
Pepev pa ni živ.

l š. 2529 op. pod čtv

Jo nočem bogate,
Ki žlahta me sil,
De b' štela mi zlate
Per vusakem kosil.

m š. 3584 op. pod čtv

Po noč je vasvala,
Ni marala nič,
Je mati jo lasala,
Ni marala nič.

n mi v Š.

Kašno (morda kasno?) gor pride,
Pa okno odpre,
Dol gleda v dolino,
Če lubček k ni gre.

o Š. 2419

okrogle kolesa
Se zmeraj verte,
Zakaj pa dekleta
Za fanti lete?

P. Š. 3609 op. pod čitr

Gre Janez od duma,
Zauriska na glas,
Je gledav pod oknam,
Je skočiv na gank.
Nazaj pa perštapa
S kervavo glavo,
Ta star je perštapov,
Ga vseka čez vamp.

r Š. 4281

Je žena živela
Zvesta za moža,
Narbol poštena

Ga rada golfa.

s Š. 4389 op. pod čitr

Kako je prosila,
De b hitro šov dam,
Ki je jemela že skritega
Fanta u hram.

Franc Gimpel.

XXXIX. mi v Š.

Velika žalost v sercu vlita,
Katermu se tako pergodi,
Svojo lubco zapustiti,
To se res težko zgodi.

Zvesto lubezen zatajiti,
Čisto pozabiti najno,
Na večno se od nje ločiti,
Nikdar mislit več na njo.

Pa je ti čez hribe in doline,
Vari se na unkraj spet,
Tam boš vidil svojo lubco,
Ki je kralica vseh deklet.

Pojmo na visoke planine,
Tam raste en zelen ~~drevo~~ dervo,
okol tistiga studenca
Špacira en dekle mladu.

Nima zlata, nima srebra,
Ni visokega stanu,
Pa je vendar ta deklica
K mojimu sercu zalubleno.

Lubca, še enkrat te objamem,
Bog ti daj sto tavžent sreč,
De boš druzga fanta zvesta lubca,
Saj mene ne boš več.

Franc Gimpel:

XL

„Pesam." nir 5.

Enu pismo me je zadelo,
Tebi lubca bom povedo,
Per serci me je segrelo, oh,
Kir te zdej zapustu bom.

Še enkrat te kušnem in objamem,
Oh perserčna šocka ti,
Zdej od tebe slavu vzamem
„v" manjka | In morem Lublanco rajžati.

Zdej se morem otprevlati
In morem k soldatam it,
Pešilen sem slavu jemati.

Zdej fantje in dekleta,
Zdej vam obtožem vse to,
Zdej vas prosem za eno srečno rajžo
In potli pojdem von iz te vasi.

Kolkokrat je zora bla,

Kir si šu od mene preč,
Svetla lunca je svetela,
Zdej mi na bo nikdar več. | nikdar je brez „K.“

Kolkokrat sma zkupej govorila,
Naj bo po noči al čez dan,
Eden drugimi vesele delala,
Zdej pa si na bova nidar več.

Svetla lunca je svetela,
Zdej pa na bo nidar več

Lupca je mertva postala,
oh kir nej mogla gori vstat,
Vender je taku zavpila,
Kir lubi moj trošt mojga serca.

Franc Gimpel.

Pesem ni dokončana, kojti naznačena je naslednja kitica s številko kitice, a ta manjka. Pisava je silno grda in nerazločna ~~in~~ druga, kot na drugih krajih v knjižici.

5 m ~~X~~ ✓ 1580

XLI.

ni v Š. prim. 1576 – 83

Sekaj, sekaj smrečico,
Da boš delav barčico.

Smrekica obrezana,
Za barčico napravlena.

Barčica napravlena,
Na morje je postavlena.

Odrin, odrin od kraja proč,
Ne boš me vidla nikdar več.

Barčica zaplavala,
Dekle se je zajokala.

Sklenila je bele roke,
Točila je grenke solze:

„Hribci se ponižajte,
Dolince se povikšajte,
Da bom vidla, kod moj fantič gre.“

Iz Toplic pri Nov. mestu, povedala Fr. Zupan

5.Sn ~~X~~ Š. 1441

XLII.

a niv Š. prim 1461

„Oj ti ljubica,
Kdo bo tebe troštal,
Ko te jaz zapustu bom?"

„„Troštali me bojo mladi fantje,
Ki po vas prepevajo.""

„Jaz pa kupil bom si eno puško
In vse te fantiče postrelu bom.

b niv Š. prim 3502

Nič ne jamri,
Saj ga imaš v kamri,
Nič ne misli,
K meni se pritisni."

Iz Toplic pri Nov. mestu, povedala Fr. Zupanc.

XLIII. a) Š. 1592 f

niv Š. prim 1592-610

5.Sn ~~X~~ „Dekle, dekle, delaj pušelc,
Za to rajžo žalostno!"

„„Saj t' ga bodem naredila
'Z rožmarina nemškega.

S črno žido ga bom povila
Za to rajžo žalostno.

Za klobuk ga bom pripela
Z jedno zlato knofelco,

Da te bodo l'dje sprašvali:
„Kje s' ta pušelček dobio,

Al' s' ga kupu, al' s' ga najdu,
Al' si ga za šenk dobio?'""

„Men ga je Kranjica dala,
Moja prva ljubica."

Iz Šmartna v Duhinjski dolini nad Kamnikom, povedal Fr. Matijan.

Poje se takole:
Dekle, dekle, – delaj pušelc, –
Dekle, dekle, dekle, dekle,

Delaj pušelc!
Dekle, dekle, delaj pušelc,
Dekle, dekle, delaj pušelc,
Dekle, dekle, delaj pušelc,
Za to rajžo žalostno!

b) niv Š. prim 1592-610

Dekle, dekle, delaj puškle
zafto rajžo žalostno!

Saj s' ga bodem naredila
Z rožmarina nemškega.
Za klobuk s' ga bom pripela
Z eno zlato knofelco.
Da s' ga burja ne odnese,
Kader kol' si hodil boš,
Gor po Laškem in po Nemškem,
Gor po Ober-Štajerskem.
Pa se bodo spraševali,
Kader kol' si hodil boš.

Iz ljubljanske okolice, pov. Tavel Holeček, dijak

XLIV.

niv Š.

Lepa in dolga
Je šiškarska vas,
Pa dosti je fantov,
Ki nimajo vās.

Pa radi bi šli
K dekletam v vas,
Pa se dekleta smejajo,
Ko je prāv špas,
K nimajo vās.

Pri kovāču sta bva,
Pa sta ostrižena oba,
Kam so shranili dolge vāse,
K po noči pretepajo stare može.

Tistmu go spodu
Bo šenkali radi,
K' je šiškarskim fantom
Vāse prec pobrau.

Vse šiškarske fante
Bom skupej pobraŭ,
Na Kamnik jih peljoŭ,
Z žlindro predaŭ.

Iz Moravi, „zaznamoval Niko Jamšek,“ dijak.

O zgodovinski podlagi te pesmi sem zvedel: Pred kakimi petdesetimi leti – tako mi je pripovedovala stara žena v Šiški – je bil v Ljubljani komisar, ki je bil zelo strog zlasti s kmetiškimi fanti. Posebno Šiškarje je na mnoho vzel, in kogar so čez deseto uro zvečer dobili na vasi, dal ga je komisar na pol glave ostriči, na drugi polovici so mu pa pustili lase. Kmalu se je daleč na okrog zvedelo o tem, in hudomušni kmetiški fantje so skladali „pesmi od šiškarskih fantov.“

XLV. Š. 7066 op. pred/ intr

Lepa je spomlad zelena,
Z lepim rožcam razcvedena,
In kedar se pozeleniš,
Že mladim fantam žalost striš.

Ena ptička je priletela,
Vrh kosarne se je vsedla,
Lepo poje, žvrgoli,
Te mlade fante gor budi:

„Mladi fantje gor ustajajte,
Drobno pisemce pisajte
Do očeta, matere,
Do svoje lubce žalostne.“

Očka so pa pismo brali,
Mamca so pa zraven stali,
Očka pisemce berejo
Se mamca milo jokajo.

Za eno mašo bom jaz dala,
Da se bo za sinčka brala,
Mašnik bojo mašo bral',
Moj sinček bo na vahti stal.

Iz Moravč, dal mi jo je Jamšek, Dijak.

Glej št. XX. v tem zvezku!

XLVI. [illegible]

Ljubimec umori svojo nezvesto ljubico.

O mladina, kod ti hodiš,
Da gre sonce za gore?
Draga, v ledkem stanu,
Večkrat zmislim se na té.

Sinoči je pa eden k mamci prišel,
Johan mu je blo ime,
In je mamco milo prosil:
„Naj gre vaša hči z menoj!"

Mamca so ga pa oprašali:

„Zakaj ti hčerka bo?"
„Naj gre z menoj na plesišče,
Tam, kjer polko špilajo."

Ko sta prišla na plesišče,
Precej z drugim plesat' gre.
Ko sta nehala plesati,
Pa je k svojum ljubum šla.

Ljubi ji pa nič ne reče,
Ne dobro, ne hudo:
„Ljuba moja, jaz te prosim,
Pojdi z mano na špancir."

Ko sta prišla v sredo bovšta,
Zavpije ljubi na ves glas:
„Ljuba, tukaj dol poklekni,
Zdaj je tvoj ta zadnji čas."

Ljuba dol je poklekniła,
On pa izdere oster meč,
V tiščalko jo zabode,

In polila se je kri.

Iz Moravč, dal jo je Jamšek, dijak.

XLVII. niv. š. prim. 699-702

„Pesem od Bugra.

Kaj vam pravim, fantje mladi,
Varte se žleht tovaršu,
Skoz tovarše sem zapelan,
De bom zdej ob glavo djan.

Tovarši so me zapelali,
V smrtne grehe zapelali,
De sem razžalil Boga,
Umoril sojga bližnega.

Jest sem se korajžen storu,
Bližnega do smrt umoru,
Zdej bom živem glavo dav
In tak špotlivo smrt jemav.

Prav trdo so me zvezali,
Ke pred most so me poslali,
Ke pred most so me pelali,
Na rihtan kraj me denejo.

Palco so mi prelomili,
Sodbo čez me so sklenili,
Palca je prelomlena,
Smrt je napovedana.

Smrti se ti nimaš bati,
Frajmanu roko podati,
Frajman ti bo glavo vzev,
Jezus dušo bo sprejev.

Iz Moravč, dal Jamšek, dijak.

XLVIII. š. 7048

Drugi ldje k maši hodijo,
K' so lepo napravleni,
Sowdati pa 80 v kosarni

Prov močno žalostni.

Ko b zdej moja mamca vedli,
Kako se meni zdej godi,
Bi me bili vtopili
V ta prvi kapelci.

Mamca so me izredili
V ti deželi vogerski,
Zdaj so me pa zapustili
V naročju žalosti.

Ko bi moja ljubca vedla,
Koko se meni zdaj godi,
Ne bi pila, ne bi jedla,
Sámo jókala bi se.

Rožice pa lepo cvetijo,
Pa joh le za videt ni.
Mi sowdati pa v kosarni
Smo močno žalostni.

Iz Moravč, dal Jamšek, dijak.

XLIX. (?) nio Š. Jenko 4.92

Dolinca cvetoča,
V dolinci studenček,
Pri njem je dekličca,
Ki vije si venček.

Prišel sem si žejco
Gasit na studenček,
Dekličca mi dala
Je srček in venček.

Iz Podnarta pri Kropi, povedala Fr. Lappain.

L. Zdrac nio Š. prim. 5554,5

Fantje veseli vsi,
Pesem zapojmo si.

En glažek al pa dva,
To nam korajžo da.

En glažek al pa tri,
To nam še neč ne stri.

Kadar pa dnarca ni,
To nas neč ne skrbi.

Sej birt še kredo ima
Fantje le pijmo ga.

Peli „Poljanci" na naboru 18. marca 1901 v Kamniku. „Poljanci" imenujejo v Kamniku vse one, ki stanujejo južno od Kamnika noter do Ljubljane. V prvi vrsti pa Domžalce, Mengšane, Jaršane, Komendčane itd. torej one, ki spadajo v njihov okraj. „Gorjanci" so severno od Kamnika. (Primeri št. XXI. tu!)

LI. = Š. dod. zbadljive 105

Sem jo vprašov,
Koko se piše,
Sem jo pelov
Ókol hiše.

Mí je djala,
Se m(i) je smejala „m" in „mi".

Ker bi rada moja bla.

Sem jo pelov
Krog sunáka,
Sem jo vprašov,
če hoče Jaka.
Mí je djala, itd.

Sem jo pelov
čez Savco,
Sem jo vprašov,
če hoče vdovca.
Mí je djala, itd.

Peli „Poljanci" v Kamniku kot prejšnjo.

Namesto „Mí je djala" sem slišal od drugih „Pa ona djala"; namesto „čez Savco" se reče tudi „čez Savco in Dravco".

LII. Š. 1745

Kaj pa ti, pobič,
Čez Savco v vas hodiš,
Čez Savco v vas hodiš,

Pa plavat ne znaš.

Savice sila
Bo tebe vmorila,
Deklici v hramu
Bo počlo srce.

Mene poslušaj,
Nikar ne poskušaj
Čez Savco v vas hodit,
Ker plavat ne znaš.

Iz ljubljanske okolice, povedal Janko Pretnar, dijak.

Dijak Matjan pa pravi, da je štajerska, katero je neki Pohlin prinesel v Kamnik iz Maribora.

4III. nivš.

Ko dekle k maši pride,
Na pragu obstoji;
Ko hitro maša mine,
Najprva ven zleti.

Povsod se ozira okrog,
Kod je v oštarijo pot,
Pa le po tisti se poda,

K' je najbolj uglajena.

Ko svojega zagleda,
Se v srcu zveseli,
Ta prva je beseda,
Ki jo spregovori:

„Oj ljubček če si kaj,
Vsaj za liter daj,
Da bova v oštarijo šla
In skupaj spila ga!

Tud so nektere babe,
Ki nič ne marajo,
Če v samih kratkih dnevih
Vse zapravijo.

Jim ni zadosti še kofé –
Čejo 'meti vinca še;
Vse to rade pijejo
Najrajše pa žganjé.

Iz „Brivca" 20/II. 1901. Izrecno je rečeno, da je narodna; zapisal jo je Tonček Besednjak.

Kraj ni naznačen.

4IV 4V

a š. 4463 op. pod čtv

„Od snoči do dave
M' je dala slovo;
Nemuna norica,
Kesala se bo!"

„Se nisem kesala,
Pa tuď se ne bom,
Enga takšnega norca
Dobila še bom."

— b niv š. prim 1951, 2

Moj očka mi pravjo:
Ožeň se moj sin!
Bom kajžico naredil
Ž orehovih lupin.

— c ~~[illegible]~~ š. 3084 op. pod čtv

Ne maram veliko
Če hiša gori, (če hiša gori)!
Da b' kambra ostala,
Kjer Gub'ca leži.

— d š. 2015 op. pod čtv

Soluce že doli gre,
Lun'ca na stran' stoji;

Treba jemati od Gubce slovo.
Tromlala, tromlala, tromlala,
Treba jemati od Gubce slovo.

— e niv š. prim 2239

Tam za gradom so dekleta,
Ki imajo roke svetle,
Se svetlijo kakor luč,
Ker pri njih je kratka noč.

— f niv š.

Moj očka, moja mati
So bili žlahtnega stanu;
Očeta so obesili
In mater 'lih tako.

g — š. 3739

Na studencu je stala,
Plenice je prala,
Se je milo jokala,
Ker dekle več ni.

Iz „Brivca", 28/II. 1901. zapisal Tonček Besednjak.

Kraj ni povedan.

IV.

„Za mizo." = Š. pivske dod. 23.

Janko ti moj,
Nič se ne boj,
Le pijva ga dalje
Skupaj nocoj.

Uška tvoja
Zdaj prikrevlja,
Naj ona tuď pije
Z nama še ga.

Uška le pij,
Glažek stoji
Že prazen tam zopet,
Druzga nalij.

Živi te Bog,
Reši nadlog
Le pijva nadalje
Uškam okrog.

Ako bi le to
Vince ne b'lo,
B' ne mogel tolažiti
Ženko svojo.

Ko bi ne bil
Vina tuď pil
Bi s krtom že davno
Zemljico ril.

Zdravje nam da,
Greje srca,
To vince rumeno,
Zvrnimo ga.

Uško pa ti
Bog naj živi,
Če tudi pod mizo
Kima in spi.

Kak se smehlja,
Sanje ima;

Gotovo da vinček
Pil več ne zna.

Iz „Brivca" 28/II. 1901. Podpisan ni nihče.

VII.

a „Ljubica." Š. 3687

Moji konjčki so kumerni
Nejso za furati,
Oh, jest bom te kujčke prodan
Denarce za vince dajan.

b ni v Š.

Ljubce napajav bom
Te fletne, te brihtne zares,
Pa so tudi brez krancelna
In faulaste vmejs.

c Š 3667

Konjički kinglajo,
Ki Micko peljajo,
Micka kuj, kuj,
Sej si moja nocuj.

Bom plesou na tihu
De bi prišu do nje,
Micka kuj, kuj,
Sej si moja nocuj.

Iz „Brivca" št. 11, 1901. Kraj ni povedan; podpisan je „A. L."

4VII. ni v Š. prim. 6056–78

Oj Bog je vstvaril zemeljco,
oj zemljico!
oj tam za goro, tam za goro,
kjer škrjančki, škrjančki pojo.

In zemljica je rodila,
oj zemljica, oj zemljica!
oj tam ---
kjer ---

Iz Šent Vida pri Vipavi, zapisal Žmagoslav Kopatin, dijak.

4VIII. ni v Š.

Fantje po polj gredo,
Žvižgajo in pojo,
Jest pa piščalko imam,
Pa žvižgat ne znam.

Kje je deželica,
Kjer sem jaz rojen bil,
Kje je slovenska domovina
chili kraj?

Jaz eno ljubco imam,
Ona prav sladko spi,
Jaz pa potrkam,
Da se ona sprebudi.

Iz Št. Vida pri Vipavi, zapisal Žmag. Kopatin.

4IX. Š. 2237

En vrtec bom skopala,
Vsake sorte rožc bom sjala,
In tud zelen rožmarin,
Da bom golj fala fante ž njim.

Kaj boš srota ti goljfala,
Ali misliš, da si sama,
Gremo gledat na vasi,
So še lepši kakor ti.

Tam za morjem so deklice,
Ki imajo zlate riužce,
Se jim svetjo kakor luč,
Da fantom ni pretemna noč.

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

4X. Š. 6134

Včasih spomladi prav luštno je blo,
So rožce cvetele po ravnem polj,
So tički prepeval prav lepo,
Se je vse razlegal na okol.

Ne smemo, ne smemo v grehu živet,

Bo prišla ura, bo treba umret,
Zapustiti celi svet.

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

X LXI. Š. 1859

Petelinček v tretje poje,
Oznanuje beli dan,
Jaz pa grem od ljubce svoje,
Pa je skoro beli dan.

Svetlo jutro zazvonilo,
Pa je skoraj beli dan,
Jaz pa ---
Pa je skoro ---

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

LXII. Š. 7091 X

Prišlo je, prišlo povelje,
Da morjo fantje it z dežele,
Le tje, le tje prot turški stran,
Da bo kraljestvo varovan.

Tud cesar in naš najvikši,
Je pripravljen že za rajžo,
Fantje korajžno in srčno
Za srečno rajžo molimo!

Hitro smo se skup zbirali
In kamištre nase djali,
Gvere smo imel po tleh,
Milo gledal po ljudeh.

Zdaj prijezdi naš najvikši,
Je pripravljen tuď za rajžo,
Fantje korajžno in srčno
Za srečno rajžo molimo!

Pojmo, pojmo čez te ravnine
Noter dol' v laške doline,
Tam že krajnska kri leži,
Le žalujmo fantje mi!

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

X LXIII. Š. 1696

Fantič na vojsko gre,
Tečejo mu solze,
Ne bom, ne bom, ne bom,
Nikoli več vesel ne bom.

Rožce mi cveto,
Veliko žalost stro,
Ne bom, - - -

Fantič po polj gredo,
Veselje delajo,
Ne bom, - - -

Dekleta po polj gredo,
Veselje delajo,
Ne bom, - - -

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

LXIV. š. 5293

Eno glihengo sem storu,
Ktero bom prov zvesto ljubu,
Eno ljubco sem si zbrav,
Ki mi jo je sam Jezus zbrav.

Včeraj sem okoli hodu,
To veselo pošto nosu,
Da jutre pojdete z menoj
V to cerkev žegnano.

Tam bomo pri sveti maši
Pri celi andohti naši,
Da bo ženin zakon prejev,
Da ga bo sam Bog vesev.

Kaj so nam duhovni djali?
Da bomo rinžce spreminjali
Rinčice in prstane
In najno srčice.

Iz Št. Vida pri Vipavi, zapisal Žmag. Kopatin.

LXV. nivš.

Vesel se zemlja in nebo,
Z meno prepevaj prav lepo
Prelepo pesem Jezusu,
Mojmu ljubmu ženinu.

Iskala sem si ženina
Zmed fantov celga sveta;
Ljubezen so mi obetali,
Pa v greh so me zapletali.

Svarila me je moja vest:
Ne hodi zapeljivcem v pest,
Ker nedolžnost zapeljujejo,
Potem jo zasmehujejo.

Le bežte ino skrite se

Ve vse posvetne deklice,
Ker ženin vaš je dušni tat,
Ljubezen vaša je le smrad.

Prelepe rožce pisane,
Moj ženin jih zasadiv je,
One v nebesa gledajo
In men veselje delajo.

Vesela sem, kamor grem,
Ker prav gotovo vem,
Da bom vidla Jezusa,
Ki se po solucu k men pelja.

Iz Št. Vida pri Vipavi, zap. Žmag. Kopatin.

XXVI. nr 5.

Mila luna mi prisije
Zdaj čez to skalnato stran.
Žalostno mi oznanuje
Zdaj za ta šldaski stan.
Om je re tam laj laj lom.

Li naj svejti mila luna
Zdej in še do polnči!

Da pojdem slavo imati,
Solzne so moje oči.

Ona je jokat začela,
Tekle so ji dol solze:
„Kaj bom srota zdaj začela,
Če me ti zapustuv boš?"

„„Ti si lejpa in bogata,
Focelna dobila boš,
Jest pa moram it sldatam,
Na me kmal pozabla boš.""

„Oh koko te bom pozabla,
Prelubi šocel moj,
Saj si zmeraj mi obetov,
Da boš ti zagvišno moj.

Oh, pod nebom ti meglica bejla,
Hitro plava mi naprej,
Povej kaj moja lubca dela,
Da hitro prideš mi nazaj.

Oh kako se mi milo stri,
Ker te nisem vidla tolko dni
V tvoje lepe zalublene oči.

Oh lubi ko se milo stri,
Tvoje mile raj rasjasne oči,
V lubezni goreče sanosti.

Iz Št. Vida pri Vipavi. Dal mi jo je Kopatin na nekih lističih, katere so spisali kmetiški ljudje. Ravno tako so iz tistih listov nasledaje od Kopatina do št. 72. Pisava je jako slaba.

X 4 XVII. (glej št 25 tu!)
Š. 2077 op. pod št 10

Šel bom planinco v vas,
Pištolco bom djal za pas,
Prišel bom v sred vasi,
Sprožil bom strele tri.

Lubca je to slišala,
Hitro je odpirat šla.
„Kaj si prišel v vas tako,
Al si prišel po slavo?" (a!)
„„K sem prišel v vas tako,
Prišel sem tudi po slavo,""
„Kaj boš slovo imal
Saj si nisi druge zbral."
Danes je že osem dan
Kar že jast drugo imam.

Iz Št. Vida pri Vipavi, dal Kopatin.

X 4 XVIII. Š. 1797

Moj očka ima kojnička dva,
Oba sta lepa pramasta.
Gom trajlalelom, gojlelalom,
gom trajlalelalom.

Iz Št. Vida pri Vipavi, dal Kopatin.

X 4 XIX. ni vš.

Ti boš sama zdaj ostala,
Ti si ure zamudila,
Kje gorelo je srce.
Si ošabno se nosila,
Zdaj pa jokaš se za me.

Kaj so mene rane sklele,
Kadar mislil sim na te,
Toda zdaj so zopet cele,
Sreče polno je srce.

Jest sim hodil po samoti,
Preč sim bežal od ludi,
Sim umirov u grenkoti,
Nisi imela usmilenje.

Položili me prijatli
In učili te spoznat,
In resnično me ozdravli,
Da sim mogel mirno spat.

Ti boš sama zdaj ostala,
Boš pretakvala solze,
Boš mladost premišlevala
In se zmislila na me.

Jas pa hočem drugo zbrati,
Jo pelati pred altar,
Dat ji hočem prstan zlat
In nje mož vedno ostat.

Roko desno si mi dala,
Z levo brisala solze,
Žalostno se mi nasmehlala
In rekla si besede te:
„Če tebi mar ni več za mene,
Saj ti rada odpustim,
Pojdi kamor te srce žene,
Saj nazaj te ne držim."
„„Vem, da si mi odpustila,
Jest odpustil ti ne bom.

Jenko

Tukaj je nekdaj lipa stala,
In pod lipo senca zala,
Tukaj sem ti listke nosil,
In s solzami trato rosil,
Ko podala mi je roko.
Iz Št. Vida pri Vipavi, dal Kopatin.

XXX. Š. 1923

Dekle pogrevaj se,
Kadar po poti greš,
Gledaš mi dol na tla,
Točiš solze.

Skoro bo večna luč,
H lubci pa grem druguč,
Če me kušnela bo,
Dala mi bo slavo.
Ura je udarla tri,
Dekle fanta zbudi:
„Ustani prelubi moj fant,
Ubleči svoj gvant!

Zatorej pogledi ti lubi,
Kakor zdej zvesto,
Oj zvesto lubim te,
Oj dragi lubi, lubi me,
Oj lubi, lubi me!"

Iz Št. Vida pri Vipavi, dal Kopatin.

LXXI. Š. 3195
(odlomek.)

Oh lubca ti ~~ti~~, Tvoje črne oči
In tvoj fleten obraz
Bo gmirov majhen čas.

Iz Št. Vida pri Vipavi, dal Kopatin.

LXXII. Š. 1281 f
ni v Š. prim. 1281-4

Po cesti pride en jager mlat
In vidi Katerco u gartelnu stat,
Še hitro ji reče, jo kliče:
„Ti moraš mi rožico dat!
Ti jager le ustani
In daj mi ti luč,
Bomo vidli, kak svitla noč.

Visoki so hribi gredoč(?)

Še jutri nazaj me ne bo
- - - - - - - - - - } Manjka.

Per ono je prišel,
Trki za en cajt,
Moja lubca prav slatko zaspi,
Še hitro ji reče, jo kliče,
Oj serček zakaj s me zbudiv?
Al to sem že slišov
Od starih ludi,
Ni trejba špasovat
Se z mladih fanti.
Še hitro ji reče, jo kliče,
Znabiti še zibkala — (manjka).

Iz Št. Vida pri Vipavi, dal mi jo je Kopatin.

LXXIII. = Š. dod. vrjaške A 2
v 1

Bliža se nam jesen spet
Veselje vsakemu človeku,
Al za nas je žalostno,

Kjer moremo jemat slovo.

Ki fantje smo obrajtani,
V vojaški stan odločeni,
K cesarju smo poklicani,
Za vojsko bud pripravleni.

Srečna, dežela kranjska,
Tud srečna fara moravška,
Ko naša zibelka tekla je
V naročju ljube matere.

Srečni ljubi oče ino mati
Znabiti zdaj za zadnikrat,
Bog ve, če se kdaj še vidimo,
Od vas moremo vzet slovo.

Srečni bratje ino sestre,
Zdaj ne polijejo solze,
Podajmo desne si roke
V naročju ljube matere.

Srečni tudi fantje vi,
Kater smo večkrat skupaj bili,

Podajmo desne si roke,
Znabit je zdej za vselej!
Srečne tud dekleta ve,
Podajmo še desne roke,
Ki se spominjamo na vas,
Ne pozabite ve na nas.

Še enkrat srečni starši vi,
Prijatelji in znanci vsi,
Izročite nas ljubmu Jezusu,
Mariji in svetmu Jožefu.

Če se ne bomo videli več,
Če nas prebode vojster meč,
Al če nas krogle postrelijo,
Na shan nam bod Marija ti.

Ki bomo za ljubim Jezusam,
Z Marijo, svetim Jožefam.
Če pa je Bog sklenil tako,
Nas gvišno smrt zadela bo.

Iz Morave, zapisal Nik. Jamšek, dijak.

LXXIV. voj = Š. dod. rojaštu A 23

Jesenski čas nam veselje dela,
Ko grêjo fantje iz tega kraja.
Al ko pride velka noč,
Pa grejo fantje tamkej proč.

O preluba moja mati,
Kolkokrat ste mogli vstati,
Al zdej ne bote nikdar več,
Ko gremo s tega kraja preč.

Preluba dekle moja,
Žalost je velika tôja,
Kjer sem biw en zavber fant,
Zdaj nosim sowdaški gvant.

Oh prelubi môj prijatli,
Kolko cajt smo skupi bli,
Zdaj vam pa vošem zanaprej,
Po smrti vživat sveti raj.

Iz Moravi, zap. Nik. Jamšek.

LXXV. ni v Š.

Žena v hlačah.
(Narodna po Dolenjskem.)

Enkrat je bil mož ubogi
In je bil v velik' nadlogi,
Svoji ženi je frajost dal,
Tu je tud velik prestal.

Žena šla je v oštarijo,
Možu ostro naročila:
„Varuj dobro ti doma,
Da ne bo kaj ukradenga.
Najprej boš po hiš pometu,
Potlej močnik z lonca snedu,
Nato id koštrune past,
Varuj, da t ne pride kdo jih krast."

Žena pride domov pijana,
Vpraša moža vsa zaspana:
„Kako si varval ti doma
Kjer sta dva koštruna ukradena?"

„„Žena imej potrpljenja,

Saj je konc mojga življenja.""
Žena upije in rohni,
Mož si v prse britev zasadi.

Iz „Brivca", št. 12, 1901. Podpisan je „A. L."

LXXVI.



sat
Š. 8680

Jurče.

Preljubi moj Jurče,
Oj kje si doma?
Tam s targa Škodurja,
Ki dve okenc ima.

Sam ne vem kam se obrnit
Proti mestu al Metlik,
V aržet minam krojcarja,
Na rit pa po dve flik.

Šest in tridesetga leta
Sem jest poročen bil,
Sem staro vdovco vzel po sil
In peljal pred altar.

Fajmošter so me poročil
In so mi tako naročil:
To staro babo moraš ljubit
In njo nikol ne zapustit.

Iz „Brivca", št. 12, 1901. Podpisan je „A. L."



LXXVII.

nivš. sat

Lepa je borovniška fara,
Pod cesarjam ni ji para,
Še lepši grad je Cokelburg
- - - - - - - - - - - - - - - -

Fajmošter tu dol vêjo,
Da zamerit se ne smêjo;
Coklarji priropočeja,
Nič uprašat nočeja.

Z Vrhnike, povedal Andrej Prebil, dijak.

LXXVIII. nivš.

Po most grêstà[1.] študi^e^nta[2.] dva,
Študi^e^nta dva, pa oba[3.] mlada.

Tralilalila trajlalom, tralilalila djom.[4.)]

„Kam pa vĭdva[5.)] pŏjdeta[6.)];
Kŏ sta tŏk[7.)] lŏpŏ napravljena?"

„„Mĭdva na ŭohcet vabima,
Pa tebe tŭd[8.)] povabima.""

„Jest pa na vajna ŭohcet[10.)] ne gri^{e}m,
Ki^{e}r vajna ŭohcet čudna bŏ,
Vesela nŏč na nŏ na bŏ.

Tebe ŭ ci^{e}rkŭ pi^{e}leja,
chene na pare di^{e}vleja.

Tebe pŏročujeja,
chene pŏkopujeja.

Tebi gŏdci gŏdeja,
chen pa libra pŏjeja.

Dŏhtår[9.)] piše tastument
Žnidår m di^{e}la čêrnŏ gnånt.
G' bŏš šew ~~ce~~ či^{e}z britaf ži^{e}gnanŏ,
Poglej na grŏbčŏk zelenŏ.

Tam bŏš vidŏ moje kosti
Kŏ s' ~~oh~~ oh ljubŏ ni^{e}gdej fantŏč ti.

Iz Žabnice pri Škofji Loki, pela chočnikova china, zapisala Ivan Vilfan in Anton Žnidaršič, semeniščnika.

Žnidaršič je pridejal sledeče opombe:

1.) grêstà; ê je debel, skoraj kot dolenjski eă v besedi žeána.

2.) študi^{e}nta; zlog „di^{e}" se izgovarja tako, da se čuje za precej dolgim i tudi bolj ali manj kratki e; podobno tudi v drugih besedah.

3.) pa ŏba; ŏ je kratek; izgovôri nekako pâwbá;

4.) ta verz se pri petju ponavlja za vsako kitico;

5.) vĭdva; ĭ je tisti kratki, ostri loški glas, bolj podoben i-ju kakor polglasniku; misli si, da mu sledita dva jednaka soglasnika: vĭdd-va;

6.) pŏdejta; pred o se čuje kratek u, torej

približno „půojdeta"; o ima v tem slučaju precej sličnosti včasih s samoglasnikom ă; (ako je u pred o, o pred u gotovo ni, potem bi bilo pač v takih slučajih pisati treba „půjdeta" itd!)

7.) tɔk; polglasnik, pravzaprav kratek ă, kakor bi prišlo iz těk;

8.) tůd; nekako sredi med kratkim ŭ in ŏ;

9) Dŏ̆ŭtår; å je malo teman, na a cikajoč e in kratek. (ɔ?)

10.) ŭohct; brez vsakega polglasnika.

LXXIX. Č. 135

nivš. prim 133-6

Tam stoji na lie̊pa vas,
Na srie̊d vasi stojɔ́ na lipɔca,
Pod lipca cgani rajaja,
Še lie̊pši se zgovarjaja:

5. Jest pa na grie̊m prie̊d ~~s~~ ti vasɔ́,
De v tej vasɔ́ ženo dobim.
Šev je v hiša bie̊rtova,
Wsie̊dŏ se je za mizica.

~~Bie~~ „Bie̊rt, pɔrnie̊s ga glaška dva,
10. Najbŏ̆lšɔga, najslajšɔga."

Ta pêrvi glažɔk nalɔjé,
Bie̊rtovi hčie̊r ga napijé:

„Bie̊rtova hči, žená mojá!"
Okŏ̆l se je zasukala,
15. Na ti besie̊de j plŭnila.

Drŭgi glažɔk nalije
Bie̊rtovi hčie̊r ga napije:

„Bie̊rtova hči, žená mojá!"
Okŏ̆l se je zasŭ́kala,
ie̊ ŭ
20. chal cgana je pokŭkala.

Trie̊tji glažɔk nalije,
Bie̊rtovi hčie̊r ga napije:

„Bie̊rtova hči, žená mojá!"
Okŏ̆l se je zasŭ́kala
25. chal vinca je pokŭ́sila.

„„chat, al ga vzamem, al ga nie̊,

Obraza je ri^{e}s gêrdiga
Pa je pogli^{e}da li^{e} pšoga.""

„Bi^{e}rtova hči, žená mojá!
30. Dozdaj z bla hči^{e}rka bi^{e}rtowa,
zdej bõš pa žena cganova."

Iz Žabnice pri Škofji Loki, pela Močnikova Mina, zapisala Iv. Vilfan in Ant. Žnidaršič.

Verzi: 4, 6, 8, 10, 12, 17, 22$_{z}$ se ponavljajo pri petju. V. 26 ni^{e} je nekak nosnik; cf. francosko bien!

4XXX.

Š. 101

ziv Š. prim 101

„Od Vêrhrnke."

Na svi^{e}t pa li^{e}pš lubezon ni
Ket je na li^{e}pi Vêrhniki;
Ket je Mickà Pavlinova,
Še li^{e}pši je Jelovški sin.
Vzela je Hrovata starega,

Gêrdega, pêrsilenga.
Ima brado kot no metlõ,
Pomede žno hišo n vežõ;
Pa pred vežo tisto stezõ,
Po kti^{e}ri fantje v vas gri^{e}dõ.

Noč na mare Micika,
Noč drujga ne bõš di^{e}lala,
Zlatõ mo bõš pri^{e} števala,
Družinca h di^{e}l pêrganala.

In sladkim vincem tõbêrnala.
- - - - - - - - - - - - - - - -

Vas zahvalim oča n mat,
Kati^{e}r ste mene gôr zredil,
Pa ne zatõ, pa ne zatõ,
Ko ste me tak deleč omažil.
Mickà je u čon si^{e}dala,
Od vaščánov slóvo ji^{e}mala;

Preljubga svi^{e}tga Paula zwõn,

K sъm bla pȫd nim kêršena
De b še pȫd nim pokopana bla.

Iz Žabnice pri Škofji Loki, pela Močnikova Mina, zapisala Iv. Vilfan in Ant. Žnidaršič. „Slóvo" je naglašen prvi o; kjer imam v tem zvezku pisano „slávo" v pomenu slovó, se tudi tako izgovarja v resnici. „Slávo" se izgovarja tudi v oni pesmi, katero ste natisnili v 5. snopiču pod št. 1477. V. 12 ondi se mora glasiti: „Kdaj mine sedem let!" Pogledal sem v svoj prvi zapis.

LXXXI. (glej št. 43 tu!)

Dekle, dekle, delaj pušelc,
Za to rajžo žalostno!
Oh kako ga bom nardila,
Ker sem dekle žalostna.
Pa vseglih ga bom nardila
Z rožmarina nemškega.

Kranjska, slišal sem jo v gostilni pri Zajcu v Šiški.

Š. 1598

ni v Š. prim 1598

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA
GARDONA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
LJUBLJANA